

Nota aan de leden van het Verenigd College

Betreft: Algemene beleidsnota inzake hulp aan daklozen

1. Achtergrond

Het regeerakkoord van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie vermeldt het volgende in haar hoofdstuk omtrent sociale urgentie en winteropvang :

De situatie van de daklozen in ons Gewest onaanvaardbaar is en tegenstrijdig met het beginsel van eerbied voor de menselijke waardigheid. Enerzijds dient er op een evenwichtige wijze op korte termijn werk te worden gemaakt van opvangvoorzieningen en anderzijds op lange termijn van structurele oplossingen die een echte herintegratie in de maatschappij mogelijk helpen maken. Het VC zal een krachtig en doeltreffend beleid uitwerken om de problematiek van de dakloosheid op te lossen.

Ons beleid zal steunen op de volgende beginselen:

1. Binnen het kader van de maatschappelijke urgentie en de winteropvang, **het aanstellen van een unieke coördinator die instaat voor de opvang van de daklozen**, namelijk Samusocial ;
2. Binnen dit verband zal een overeenkomst worden afgesloten tussen de GGC en Samusocial waarin de rechten en plichten van elkeen vermeld staan ;
3. **Correcte identificatie en registratie van de personen** die contact opnemen met de 115 en/of geholpen worden via een gewestelijk informaticaplatform ;
4. De uitbouw van **een mobiele hulpronde door teams die heel het gewestelijk grondgebied bestrijken** ;
5. **Structurele opvang gedurende heel het jaar** met het oog op de herintegratie en voldoende opvangplaatsen tijdens de winterperiode.

Daarnaast zal het VC erop toezien dat de overeenkomst voor het wintermandaat ten laatste 30 dagen vóór de aanvang van het winterplan wordt goedgekeurd, hetzij ten laatste op 30 september, zodat de voorbereiding op gepaste wijze kan verlopen.

Dit beleid moet vermijden dat **niet-Brusselse gemeenten in strijd met het beginsel van nationale solidariteit daklozen gaan doorverwijzen naar de hoofdstad.**

Ten slotte zal het VC de in 2014 aangenomen maatregel met het oog op de verlenging van de winteropvang ten laatste tot het aflopen van het schooljaar structureel maken en uitbreiden tot een **24u/24-opvang van de gezinnen in de winteropvang**, zodat een continue opvolging mogelijk wordt en oplossingen kunnen worden gezocht om hen onderdak te verlenen en administratieve problemen op te lossen.

Met betrekking tot de "**Rondzwervende gezinnen**" zal het Verenigd College de taskforce voor zwervende bevolkingsgroepen, die door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering werd goedgekeurd op 28 november 2013 verder duurzaam uitbouwen en de doelstellingen en het overleg die deze heeft

vooropgesteld aanhouden, onder meer doorheen de maatregelen en aanbevelingen die zijn leden in mei 2014 hebben voorgelegd.

Het VC zal bovendien voorzien in de aanstelling van een **gewestelijk Coördinator, belast met het coördineren van de opvang en de samenwerking met de gemeenten en OCMW, mochten er zich extreme noodsituaties voordoen voor de kansarme en dakloze gezinnen.**

Het Verenigd College nam reeds volgende beslissingen ter uitvoering van het regeerakkoord:

- De opening van een opvangcentrum in het gebouw van de gewestelijke Grondregie, dat 120 personen in familieverband (gezinnen) kan **opvangen**. De financiering en de werking van dit centrum met inbegrip van een sociale en psychologische begeleiding is gegarandeerd tot einde dit jaar binnen de begroting 2015. Het Verenigd College is ook overgegaan tot de aankoop van een gebouw in Jan Blockstraat, te Schaarbeek, dat na renovatie zal open gaan in het voorjaar van 2017. Dit gebouw zal onderdak geven aan de gezinnen;
- Het **gewestelijk overlegplatform "Rondzwervende gezinnen"** heeft twee keer vergaderd, dit ter voorbereiding van het overleg;
- Voor de opvang van de winter 2014-2015 was **Samusocial reeds aangesteld als unieke coördinator**, hierbij werd de opvangplaats op de Koningsstraat geopend (gebouw ter beschikking gesteld door het OCMW van Brussel) met een opvangcapaciteit van 300 personen en 2 voormalige rusthuizen werden geopend te Schaarbeek, gesitueerd Guillaume Kennisstraat, met steun van de federale overheid (opvang voor 300 personen). Hiernaast werden er tijdelijk kleinere slaappleatsen geopend in Elsene (t.e.m eind januari) en ging er vanaf februari tot eind maart een grotere slaappleats open in Anderlecht. De VZW's Ariane en Hoeksteen hebben ook hun steentje bijgedragen tot de winteropvang door het aanbieden van een totale capaciteit met 93 plaatsen.
Hiertoe werden overeenkomsten afgesloten tussen het Verenigd College en de Samusocial;
- Het Verenigd College dat plaatsvond op 24 november 2015 heeft de planningsnota voor de winteropvang 2015-2016 goedgekeurd. Deze nota voorziet in de terbeschikkingstelling van 1.313 plaatsen. In deze nota werden de financiering van de opvang en de planning van de locaties duidelijk omschreven.
- Het Verenigd College heeft ook 2 pilootprojecten ondersteund in het kader van diens oproep tot Housing First, waarbij de doelstelling eruit bestaat om 50 daklozen met een dubbele diagnose (gezondheids- en psychiatrische problemen) te laten doorstromen naar de "normale" huizenmarkt, en dit met specifieke begeleiding. Belangrijk hierbij is dat twee complementaire doelgroepen samen worden begeleid: de langdurige daklozen, maar ook de jongere daklozen. Hiervoor worden er op diverse manieren woongelegenheden ter beschikking gesteld (via de privé-markt, sociale huisvestingsmaatschappijen of via het eigen woonpatrimonium van het OCMW). Met een uitvalpercentage van slechts 15 %, kunnen er via deze weg ongeveer 150 daklozen geherintegreerd worden in de maatschappij tegen het einde van de legislatuur.

2. Vaststellingen:

De problematiek van de dakloosheid in Brussel is voor een groot deel te wijten aan:

- het gebrek aan spreiding van de daklozen over het ganse grondgebied;
- het gebrek aan permanente opvangplaatsen;

- de problematiek van personen die op illegale wijze verblijven en meer specifiek van een bijzondere categorie, met name de noodlijdende Europeanen “zonder sociale rechten”, die in precare omstandigheden rondzwerven in Brussel;
- ook het gebrek aan vaste opvangplaatsen maakt dat Samusocial elk jaar wederom verplicht is een zoektocht naar minstens 2 gebouwen te voeren teneinde in staat te zijn om winteropvang te voorzien voor de daklozen;
- ten slotte moet er vermeden worden dat er wegens een gebrek aan nationale solidariteit, personen opgevangen en begeleid worden die geen enkel verband kunnen aantonen met het Gewest.

Het probleem van de dakloosheid is echter zo complex dat er nood is aan een globaal coherent plan teneinde op middel- en lange termijn de dakloosheid te kunnen bestrijden, samen met de lokale partners en de gespecialiseerde sector.

Het uitwerken van een globaal actieplan heeft tot doel om een samenhang en een maximale complementariteit te creëren om het aantal daklozen op het Brusselse grondgebied te doen verminderen. Het conceptualiseren van een geïntegreerd plan voor de strijd tegen dakloosheid impliceert ook dat wordt toegelicht op basis van welke criteria men een dakloze kan definiëren en wat de strijd tegen dakloosheid inhoudt.

Dit globaal actieplan moet vertaald worden in een ordonnantie, waarbij het doel en de opzet is om het aantal daklozen die verblijven op het Brussels grondgebied te doen dalen. Een andere doelstelling bestaat erin om de duurtijd van de dakloosheid terug te schroeven, en dit door het publiek beter te leren kennen en sneller gebruik te maken van de ter beschikking gestelde instrumenten in het kader van een sociale en maatschappelijke integratie. Bovendien, zal er ook aandacht worden geschonken aan de meest erge vormen van dakloosheid, hierbij zullen multidisciplinaire teams samenwerken in het kader van de Housing First-projecten (dubbele diagnostiek). Dit vergt een gecoördineerd beleid met de Minister van Woonbeleid, door gemeenschappelijk te werken op het ontwikkelen van meer aanbod aan woonegelegenheden in de sociale huisvestingssector, SVK's en gemeentelijke urgentiewoningen.

Daartoe dient er op diverse vlakken gewerkt te worden: preventief, wat betreft het beheersen van de instroom, kwestie opvang en op niveau van het effectief bewerkstellingen van de uitstroom (**luik A**). Het beheersen van deze stromen impliceert dat men poogt te vermijden dat mensen terechtkomen in sociale uitsluiting waardoor ze op straat terechtkomen (instroom beperken) en om ondersteuning te bieden aan maatschappelijke integratieprocessen waardoor mensen de thuislozenzorg kunnen verlaten (bevordering van de uitstroom). Er moet een gediversifieerd aanbod ontwikkeld worden, dat rekening houdt met de diversiteit van de daklozen.

Teneinde dit te realiseren, dienen de partners uit de publieke en associatieve sector samen te werken, en dit tevens met de **coördinator** die zal worden aangesteld voor de opvang van daklozen op het Brusselse grondgebied; hiervoor zal een **beheersovereenkomst** opgesteld worden tussen alle betrokken actoren (**luik B**).

LUIK A

A.1. Preventief luik

De sociale noodopvang wordt verzorgd door de volgende erkende organisaties : Ariane (33 bedden + 12 plaatsen in een hotel), Hoeksteen (48 bedden, onvoorwaardelijke opvang) en Samusocial (110

bedden). Deze organisaties zijn erkend en gefinancierd op basis van de ordonnantie van 7 november 2002 houdende de centra en diensten voor bijstand aan personen (met inwerkingtreding vanaf 1 januari 2005).

De Vzw's Ariane en Samusocial voorzien 24 u op 24 dringende sociale hulp voor elke persoon die in een psychosociale crisis verkeert, dit middels een gemeenschappelijke oriëntatie samen met andere structuren voor bijstand en onthaal of via het aanbieden van een onmiddellijk verblijf, onvoorwaardelijk en op korte termijn (art 3,3°, a van de ordonnantie). De VZW Hoeksteen is erkend als centrum dat een onvoorwaardelijk nachtverblijf aanbiedt, gratis en anoniem, met een psychosociale basisbegeleiding op aanvraag van de gebruikers (art 3, 3° b van de ordonnantie).

Op meer dan 10 jaar tijd is het aantal structurele opvangplaatsen onveranderd gebleven. In de loop van deze 10 jaar is het aantal daklozen aanzienlijk gestegen, dit getuige het aantal aangeboden plaatsen in de winteropvang : 135 plaatsen in 2005-2006, versus 1120 plaatsen in 2014-2015.

Het door de twee bevoegde ministers voorgestelde plan (zie verder) voorziet in een krachtige centralisering van de doorverwijsfuncties naar de tweedelijnsdiensten en zal moeten kunnen terugvallen op een gespecialiseerde, niet-verzadigde huisvestingssector. In realiteit is dit echter absoluut niet het geval in Brussel omdat er daar al een nijpend gebrek bestaat aan plaatsen in de permanente noodopvang, en ook binnen de structuren van de tweedelijnsopvang is er veel te weinig plaats. Het plaatsvinden van een efficiëntere doorstroming van voorlopig onderdak naar huisvesting zou moeten helpen toelaten om de verzadigingspieken in de sector te doen verminderen. Toch blijft het van cruciaal belang om erover te waken dat de tweedelijnsopvang niet verzadigd geraakt. Dit teneinde te vermijden dat het doorverwijssysteem vastloopt.

Op niveau van de eerstelijns hulp, oftewel de noodopvang, heeft het Verenigd College zich tot doel gesteld om het aantal structurele bedden te verhogen. Hiertoe zal de **Samusocial een dossier indienen voor een verhoging van zijn bedden met 110 extra eenheden**, conform het besluit van het Verenigd College van 9 december 2014 met betrekking tot de erkenning en de wijze van financiering van de centra en diensten voor volwassenen in moeilijkheden, in toepassing van de ordonnantie van 7 november 2002 houdende de centra en diensten voor bijstand aan personen (in voegen getreden op 1 januari 2005).

Andere aankopen zijn voorzien in de algemene beleidsverklaring van de Franse Gemeenschapscommissie. Het gaat hier om de oprichting van een nieuw opvangtehuis voor vrouwen die het slachtoffer zijn van partnergeweld en een tweede opvangtehuis dat bedoeld is voor éénoudergezinnen (vooral voor moeders met kinderen). Ter herinnering : de huidige begroting bestemd voor de werkingskosten van de opvangtehuizen van de COCOF (de Franse Gemeenschapscommissie) bedraagt 10.650.000 €.

Vanuit een streven naar coherentie en complementariteit binnen het Brusselse gewestelijke beleid inzake dakloosheid, zouden de 15 erkende opvangcentra binnen de COCOF (circa 600 plaatsen) moeten worden aangesloten op het dispatchingsysteem van het Bureau voor Sociale Inschakeling (zie verder). Hier dringt zich dan ook een aanpassing van het decreet van de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) op en er zou best een samenwerkingsakkoord tussen COCOF en GGC worden afgesloten. De binnen de in de GGC erkende opvangtehuizen zullen hierbij ook moeten betrokken worden.

Een andere belangrijke pijler in de preventieve aanpak is de herwaardering van de rol van de OCMW's en een betere territoriale spreiding over gans het Gewest

De meeste opvangplaatsen zijn geconcentreerd op het grondgebied van de Stad Brussel. Ongeveer 58,6% van het aantal opvangplaatsen in de onthaalhuizen bevindt is daar geconcentreerd. 15,1% bevindt zich op het grondgebied van Elsene. Er is slechts een publiek opvangtehuis, le Relais van het OCMW van Sint-Jans-Molenbeek (53 plaatsen).

De organieke wet betreffende de OCMW's bepaalt echter in artikel 28 § 1 alinea 5 dat het de taak en plicht is van de Voorzitter om dringende maatschappelijke hulpverlening te geven aan elke dakloze die zich op het grondgebied van diens gemeente bevindt. In realiteit blijkt helaas dit echter omwille van een hele resem aan redenen zelden of nooit het geval en worden deze daklozen eenvoudigweg doorverwezen worden naar de Samusocial.

De juridische bevoegdheid inzake daklozen werd ingeschreven in de Wet van 1965, onder Artikel 2§7:

« In afwijking van het 1ste artikel, 1°, inzake de bevoegdheid om maatschappelijke hulp te verstrekken aan een dakloze die niet verblijft in een instelling opgesomd in paragraaf 1, komt dit toe aan het betrokken openbare centrum voor maatschappelijk welzijn van de gemeente waar de betrokkene feitelijk verblijft ». De feitelijke verblijfplaats is de plaats waar men fysiek aanwezig is, of waar een persoon zich dus eigenlijk "bevindt".

Men probeert hier te vermijden dat het OCMW van de locatie waar zich het opvangcentrum bevindt de taak dient op zich te nemen van de opvang van deze daklozen, hetgeen een belangrijke financiële kost betekent, ook al wordt dit gedeeltelijk gecompenseerd door de federale staat. In dit soort situatie lijkt het dan ook aangewezen om een verdeelsleutel in te voeren met een reeks toepassingsregels die gelden om te bepalen welk OCMW bevoegd is om sociale bijstand te geven aan deze daklozen binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit verdeelmechanisme dient ingebed te worden in het beheerscontract tussen het Gewest en de Gemeenten (2016). Om tot een betere spreiding te komen is het aangewezen rekening te houden met de volgende criteria:

- door middel van de inschrijving in het bevolkingsregister: hierdoor wordt het bevoegde OCMW aangeduid van de gemeente waar de dakloze is ingeschreven in het bevolkingsregister, vreemdelingenregister of wachtregister;
- het hebben van een referentie-adres: deze inschrijving is niet decisief voor het bepalen van welk OCMW bevoegd is maar is een belangrijk element voor de begeleiding van personen die reeds een dossier hebben lopen hebben in dat betroffen OCMW, aangezien het verschaffen van een referentie-adres kan beschouwd worden als een bijzondere vorm van hulp;
- de schrapping ambtshalve: het OCMW van de plaats waar de persoon ingeschreven was voor zijn schrapping, met een beperking van de terugwerkende kracht tot op een termijn van 3 jaar;
- in geval van niet-inschrijving in het bevolkingsregister : een gelijkwaardige spreiding van het daklozenpubliek tussen de OCMW's volgens een verdeelsleutel die beantwoordt aan objectieve criteria, waarbij er zal gewaakt worden dat er een jaarlijkse doorstroming plaatsvindt.

Deze verdeelsleutel houdt rekening met de bevolkingscijfers en het gemiddelde inkomen van de bevolking, deze parameters worden afgewogen met de welvaartsindex van elke gemeente van het Brussels territorium.

Per jaar zullen er maximaal nog 100 daklozen worden doorverwezen naar de lokale OCMW's (met uitzondering van wie op illegale wijze verblijft).

Men kan voorzien in het toekennen van een vrijstelling voor het toewijzen van daklozen aan deze OCMW's die een opvangtehuis voor winteropvang of oplossing voor permanente opvang (van gezinnen) op hun grondgebied ter beschikking stellen. De OCMW's die meewerken aan de opvang van daklozen (met inbegrip van deze die over een opvangtehuis in het kader van de winteropvang beschikken of in permanente opvang voor gezinnen voorzien), zullen extra middelen toegewezen krijgen via een enveloppe, die vanuit het gemeentefonds zal komen.

Op basis van een categorisering (3 categorieën) zal de verhoging van dit Fonds plaatsgrijpen aan een halve FTE, 1 FTE of 1,5 FTE. Een jaarrapport zal verschijnen ter staving van deze begeleiding met vermelding van de concrete sociale acties en de huisvestingsresultaten. De betrokken OCMW's zullen met deze bijkomende middelen personeelsleden aanwerven om de daklozen te begeleiden. (zie verder onder 3.C)

De formule die wordt voorgesteld voor deze territoriale verdeling, luidt als volgt :

Bevolkingscijfer per gemeente, afgewogen met de welvaartsindex (berekend op basis van het gemiddeld inkomen). Verdeling van het aantal niet-ingeschreven daklozen : 100 (zie verder, bijlage, berekeningstabel van de formule).

A.2. De dakloosheid verlaten via de toegang tot huisvesting

Het derde onderdeel van het geïntegreerde plan is de nadruk die wordt gelegd op de middelen voor toegang tot huisvesting. Naast het belang dat wordt gehecht aan de nachtelijke noodopvang, is er nog een andere remmende factor, met name de te zwakke schakels tussen de opvangstructuren die opereren op het niveau van sociale inclusie van de personen die ze herbergen (voornamelijk in de opvangcentra) en het bestaand aanbod aan duurzame huisvesting. De uitstroom uit de tijdelijke opvanginfrastructuur is moeilijk omdat er geen of maar weinig structuren bestaan die de doorstroming naar zelfstandige huisvesting ondersteunen. Het risico om weer op straat te belanden is dus groter. Dakloosheid is geen fataliteit en beleidsvormen die mensen weghalen van de straat en toegang verlenen tot een stabiele huisvesting zijn mogelijk en moeten worden geactiveerd.

Dergelijke doelstellingen kunnen worden vooropgesteld binnen het raakvlak van de bevoegdheden Huisvesting en Bijstand aan personen. In Brussel hebben de sectoren van de sociale huisvesting en Bijstand aan personen te lang op eigen houtje gewerkt, zonder een poging te ondernemen om onderlinge structurele schakels tot stand te brengen. Deze toestand heeft een remmend effect omdat zij het vooruitzicht op een overgang tussen de straat en huisvesting belemmert. Het mag misschien verrassend lijken, maar het is pas nu - na 20 jaar intens sociaal werk - dat men een fundamentele dimensie herontdekt in de strijd tegen dakloosheid. Deze dimensie vormt echter de kern van de problematiek: toegang tot huisvesting is een onmisbare instrument om de uitstap uit de situatie van dakloosheid te bewerkstelligen. Om de overgang van dakloosheid naar huisvesting te vergemakkelijken, moeten de volgende zeven maatregelen worden geïmplementeerd :

1. Woonspotter

Er dient een hulpfunctie te worden gecreëerd die ten dienste staat van alle operatoren die erop gericht is om stabiele huisvesting te zoeken voor de betrokken personen. Deze dienst zal nauwe samenwerkingsverbanden smeden met het bureau voor sociale inschakeling. Momenteel bestaan er te weinig tussenstructuren, vormen van doorstroming tussen de opvangcentra voor daklozen naar een duurzame huisvesting. De woonspotter is een goede praktijk die moet worden verbreed, die de

experimentele fase achter zich moet laten en alle gewestelijke daklozenstructuren zou moeten bereiken.

2. Housing-First

In Brussel werden er concreet Housing First projecten gelanceerd. Ze worden gefinancierd door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Deze projecten zijn bedoeld voor een publiek van daklozen dat chronisch op straat leeft en die meestal problemen vertonen die zowel met geestelijke gezondheid als met verslaving te maken hebben. Het feit van aandacht te geven aan deze groep mensen wordt verklaard door de vaststelling dat mensen die op straat leven vaak geestelijke gezondheidsproblemen hebben. Het gaat om een groep mensen voor wie geen enkele "straatemanciperende" oplossing is bedacht of voorzien. Niettemin kunnen deze projecten zich ook richten tot een ander publiek dat geen psychiatrische problemen kent. In beide gevallen bestaan de programma's Housing First erin dat er onvoorwaardelijke huisvesting wordt geboden en een gespecialiseerde woonbegeleiding wordt georganiseerd. Doel is de huisvesting van de begunstigde(n) te stabiliseren en eventueel een werkzame aanpak te organiseren. Die programma's vergen een intensievere aanpak. Ze kunnen zich ook richten tot andere doelgroepen. Bovendien kunnen ze verder worden ontwikkeld in samenspraak met diensten voor openbare huisvesting.

3. Link Opvangcentra – VIH

De verenigingen die ijveren voor integratie via huisvesting (VIH) zijn onmisbare schakels in het globale huisvestingsbeleid binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Die sector groepeert een veertigtal verenigingen die subsidies krijgen die hoofdzakelijk bedoeld zijn om bij te dragen aan de huurhulp die wordt verleend aan mensen die maatschappelijk uit de boot vallen en aan de werkingskosten van de vereniging. Deze subsidies worden gegenereerd door sociale herinschakelingsprojecten of via huisvesting of woonvoorziening (inclusief de vergoedingen voor het personeel dat op het betrokken project wordt ingezet).

Het gaat om eerstelijnszorgverstrekkers die zeer vaak mensen in moeilijkheden opvangen die zoeken naar een snelle huisvestingsoplossing. De link met de sector van de opvangcentra ligt dus voor de hand. Bepaalde verenigingen zijn trouwens officieel erkend als instellingen die behoren tot de sector van de opvangcentra en die werken aan de integratie via huisvesting. Ons beleid zal erin bestaan deze VIH aan te moedigen om partnerschappen en/of diensten te ontwikkelen die de toegang tot huisvesting voor daklozen bevorderen.

4. Link OCMW-OVM

De Openbare Huisvestingsmaatschappijen (OVM) kunnen met het OCMW een overeenkomst afsluiten voor de prioritaire toewijzing van sociale huisvestingen die betrekking heeft op maximum 10% van dit huisvestingspatrimonium. Met andere woorden, via dit afwijkend systeem is het mogelijk om sociale huisvesting toe te wijzen aan daklozen. Maar hierbij dient zich ook het probleem van de begeleiding aan: een persoon die vaak lang op straat heeft geleefd, heeft immers een specifieke begeleiding nodig. En de OVM beschikt noodzakelijkerwijs niet over personeel dat gekwalificeerd is voor dit type van begeleiding. Ook op dit domein dienen er nog diverse denkpijpen te worden onderzocht. De OVM zijn gemachtigd om overeenkomsten te sluiten met verenigingen die gespecialiseerd zijn in deze materie (zoals Le Foyer Laekenois) of ze mogen het OCMW verzoeken om de begeleiding voort te zetten indien er binnen dit OCMW zelf reeds een sociaal dossier bestaat.

De sector pleit dus voor meer netwerking. Men moet ook rekening houden met ethisch geïnspireerde onrust waarvan de OVM gewag maken wanneer er wordt gesproken over afwijkingen en het voorstel om eerder te gaan nadenken over het gewicht van de prioriteitspunten, parallel met wat in Vlaanderen en Wallonië gebeurt.

5. Herhuisvestingstoelage

Het mechanisme van de herhuisvestingstoelage werd in 2014 gewijzigd en men heeft geluisterd naar de verzuchtingen van het doelpubliek, onder meer de categorie van de daklozen. Voortaan kan deze categorie personen, voor zover ze beantwoorden aan bepaalde bij wet vastgelegde criteria, genieten van een huurtoelage. Er werden trouwens bepaalde dossiers ingediend en aanvaard die betrekking hebben op mensen die hun statuut van dakloze ondertussen verlaten hebben. Hun aantal is momenteel nog relatief gering, maar het is nog te vroeg om nu een balans op te maken. Het Regeerakkoord heeft erin voorzien om een systeem van omkaderde huurtoelage in te voeren. Dit is een uitgelezen aanleiding om de verschillende bestaande financiële maatregelen te rationaliseren en ze onder te brengen in de herhuisvestingstoelage.

Deze tool wordt te weinig gebruikt ten gunste van de daklozen en bijgevolg dient het gebruik ervan aangemoedigd te worden ten aanzien van publiekssegment dat al te vaak niet eens weet heeft van het bestaan ervan. Het is dus absoluut noodzakelijk dat de organisaties en de OCMW's die werken met daklozen hen begeleiden om toegang te krijgen tot de opening van dat recht, zodat meer individuen en gezinnen ervan kunnen genieten.

6. SVK en huisvestingsquota ten behoeve van daklozen

Per 30 september 2014 bestond het aanbod van de SVK uit 3.728 huisvestingen, waarvan er 241 bestemd waren voor transithuisvesting. Drie van de 23 erkende SVK ontwikkelen projecten die bedoeld zijn voor daklozen via het opstellen van een overeenkomst voor preciaire bewoning van maximum 18 maanden, met mogelijkheid tot een glijdende huurovereenkomst.

De SVK spelen een sleutelrol in de toegang tot huisvesting voor daklozen. De lopende hervorming van de sector zal ervoor zorgen dat duurzame huisvestingen, d.w.z. andere dan transithuisvesting voor mensen die hun statuut van dakloze verlaten, worden gereserveerd, maar ook dat er nieuwe vormen van habitat worden ontwikkeld.

7. Glijdende huurovereenkomst

Het recht op huur wordt momenteel geregionaliseerd; dat zal ervoor zorgen dat de huurovereenkomst kan worden gemoduleerd volgens de specifieke kenmerken eigen aan het Brusselse Gewest en dat men bepaalde innovaties kan invoeren, zoals het mechanisme van de glijdende huurovereenkomst. Dat systeem wordt al enkele decennia toegepast in Frankrijk en is gebaseerd op het volgende principe: een vereniging huurt een huisvesting en geeft ze op haar beurt in huur aan een persoon die zich in een preciaire toestand bevindt via een tijdelijke woonovereenkomst. Tijdens die periode biedt de betrokken vereniging aan de preciaire bewoner een sociale begeleiding aan. Doel hierbij is dat de bewoner aan de eigenaar bewijst dat hij in staat is zelf in te staan voor zijn huur en dat hij de huisvesting kan onderhouden. Na afloop van deze overgangperiode en na het bereiken van de sociale begeleidingsdoelstellingen, "glijdt" de huurovereenkomst over van de vereniging naar de bewoner. Dat betekent concreet dat deze laatste rechtstreeks een klassieke huurovereenkomst ondertekent met de eigenaar en aldus een volwaardige huurder wordt.

Het concept van de glijdende huurovereenkomst blijkt een belangrijke factor voor het welslagen van de stabilisatie van de gehuisveste personen. Zodra de regionalisering van de huurovereenkomsten een feit is, moeten de verenigingen worden aangemoedigd om zich deze tool toe te eigenen. Deze tool helpt bij het mogelijk maken van een kwalitatieve begeleiding biedt een vorm van bescherming van vaak ongeruste eigenaars in het kader van de verhuur van hun goed aan daklozen.

A.3. Instroom

Teneinde de instroom te kunnen beheren is het belangrijk om te definiëren wat we verstaan onder dakloosheid. Er dient ook te worden gekeken naar de oorzaken die ten grondslag liggen aan deze dakloosheid, of er een aantoonbare link is met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Daarnaast dient het concept van de mobiele hulpteams ook uitgebreid te worden naar mobiele hulpteams gedurende dag én nacht (maraude). Tenslotte dient er over gegaan te worden tot een centraal beheerpunt voor de registratie van alle gegevens van de daklozen.

A.3.1. Definitie dakloze:

Door de verschillende definities van dakloosheid naast elkaar te leggen, krijgt men een inzicht in de complexiteit, de dynamiek en de differentiatie van deze problematiek die verschillende trajecten en uitstromen of "parcours" impliceert voor verschillende individuen en verschillende groepen al naargelang hun specifieke situaties.

Om correct te kunnen omschrijven wat dakloosheid inhoudt, wordt er verwezen naar de Europese typologie van dakloosheid en sociale uitsluiting (ETHOS) die de fysieke, maatschappelijke en wettelijke domeinen hanteert van een "woning" om een brede typologie tot stand te brengen waarmee men mensen die geen toegang hebben tot huisvesting kan indelen volgens vier conceptuele categorieën:

- dakloos: bv. personen die op straat leven, personen die verblijven in de noodopvang;
- thuisloos: bv. personen in opvang, mensen die uit een instelling komen, mensen die genieten van begeleid wonen op langere termijn;
- instabiele huisvesting: bv. mensen die dreigen uit hun huis te worden gezet door preciaire huurovereenkomst, huisuitzetting, (over) leven met de dreiging van huiselijk geweld;
- ontoereikende huisvesting: bv. personen die wonen in ongezonde habitats, mensen die wonen in overbevolkte kamers (huisjesmelkers, sous-sols).

Die conceptuele categorieën worden opgedeeld in operationele categorieën die op hun beurt worden opgesplitst in leefsituaties. De ETHOS typologie geeft aldus een spectrum van 13 onderscheiden operationele categorieën en 24 verschillende leefsituaties. Binnen het kader van het specifieke geval dat behandeld wordt kan deze typologie genuanceerd en aangepast aan onze realiteit volgens de hiernavolgende tabel. Deze cases zijn niet altijd 100% integraal toepasbaar op de situatie van mensen die op straat leven :

<i>Operationele categorie</i>	<i>Leefsituatie</i>	<i>Definitie</i>
1. Mensen die op straat leven	Openbare ruimte (buiten)	Leeft op straat of in de openbare ruimte, zonder vaste huisvestingsplaats die als habitat wordt gedefinieerd
2. Mensen in noodopvang	Noodopvang	Mensen zonder gebruikelijke woonplaats en die vaak van huisvesting (moeten) veranderen

3. Mensen die verblijven in opvangtehuizen voor thuislozen	<ul style="list-style-type: none"> - Opvangtehuis, - Tijdelijke huisvesting, - transithuisvesting met begeleiding - Vrouwenopvang 	Wanneer de duur van het verblijf korter is dan 1 jaar (tijdelijk verblijf)
4. Mensen die in instellingen leven	<p>Inrichtingen voor gezondheidszorg (ziekenhuizen, nakuur, psych.)</p> <p>Strafinrichtingen en/of instellingen voor bescherming van de maatschappij</p>	Langer verblijf dan de nodige duur wegens gebrek aan huisvesting of voor de strafinrichtingen bij gebrek aan huisvesting bij vrijlating
5. Mensen die in niet-conventionele huisvesting wonen	<ul style="list-style-type: none"> - Camping-Mobilhome - Tijdelijke constructies - Squat 	Gebrek aan conventionele huisvesting wegens gebrek eraan of wegens gebrek aan middelen
6. Personen zonder domicilie, maar die wonen in een klassieke huisvesting : bij familie, vrienden	Conventionele huisvesting, maar die niet de gebruikelijke woonplek is	Gebrek aan conventionele huisvesting door gebrek eraan of door gebrek aan middelen in hoofde van de betrokken persoon

Men kan dus op deze typologie terugvallen om de personen die zich in toestand van "dakloosheid" bevinden op te delen en preventieve en gerichte acties voor te stellen ten gunste van de betrokken doelgroepen. Deze aanpak bevestigt dat huisvestingsgebonden uitsluiting een proces is (en geen statisch fenomeen) en heel wat gezinnen treft op moeilijke momenten in hun leven. De typologie en de methodologie van ETHOS kan als basis dienen voor het identificeren en definiëren van de noden van de begunstigden van de hierna nader omschreven beleidsmaatregelen.

Werken aan dakloosheid, dat is eerst en vooral werken aan een geïntegreerde aanpak die verschillende domeinen overkoepelt: het maatschappelijk beleid, de huisvesting, de gezondheid, de werkgelegenheid, de opvoeding, de opleiding, de migratie, maar ook gender gerelateerde aspecten (man-vrouwdimensie). In onze huidige samenleving dienen we in staat te zijn om specifiek aangepaste respons te geven voor alle publieksgroepen die behoren tot de grote statistische categorie van de daklozen, thuislozen en mensen met een onaangepaste huisvesting. Die respons bestaat vooral uit het bieden van aangepaste oplossingen die betrokkenen perspectief bieden om te kunnen ontgroeien aan hun precair statuut van straatlevers. Hiervoor dient een maatschappelijke integratiebeleid uitgetekend te worden dat niet enkel efficiënt is, maar ook op de specifieke noden is toegespitst.

A.3.2. Aantoonbaar verband met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De dakloze dient bewijs te leveren van een aantoonbaar verband met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om te vermijden dat niet-Brusselse gemeentes daklozen doorverwijzen naar de hoofdstad. Dat dient te blijken uit een inschrijving in de bevolkingsregisters ofwel via bekend/vertrouwdheid met de instellingen van daklozenopvang of medische begeleiding, of via schoolattesten voor de kinderen of gekendheid van de dakloze door de maraudes (mobiele hulpteams). Zoniet zal de persoon doorgestuurd worden naar een dienst die het meest geschikt/aangepast is voor zijn opvang

en begeleiding. Valabele uitzonderingen vormen humanitaire redenen waarvan de “appreciatie” (correcte inschatting) bij de Samusocial en de partners van het netwerk liggen (mensenhandel bijvoorbeeld).

De loutere openstelling van opvangplaatsen zonder territoriale voorwaarden brengt immers ongewenste effecten teweeg: het zorgt voor een aanzienlijke toestroom van daklozen uit de andere delen van het land en steden of landelijke gebieden die minder in dergelijke opvang investeren.

A.3.3. Maraude

Momenteel organiseert de Samusocial mobiele hulpteams tussen 16u00 en 02u00 die het integrale Brusselse grondgebied bestrijken. Dit houdt in dat er 3 mobiele teams worden uitgestuurd die op zoek gaan naar mensen die in de straat of in squats worden gesignaleerd. Ook andere organisaties voorzien in dergelijke maraudes: Médecins du Monde, het Rode Kruis, alsook enkele gemeentelijke preventiediensten.

De maraude van de Samusocial heeft 4 doelstellingen: in contact komen met dakloze mensen, de toestand van de persoon evalueren om eventueel een medisch-psychisch-sociaal plan op te starten (= diagnose), toedienen van de primaire zorgen, de persoon begeleiden in een maatschappelijke stappenplan, hem of haar eventueel oriënteren naar opvangcentra of andere diensten (zoals een dagopvangcentrum). Er is permanente verbinding met de telefooncentrale en het mobiele omvat een chauffeur, een verpleegkundige, een maatschappelijk werker en/of een psycholoog.

Het centraal dispatching systeem zal de urgenties van de maraudes van de mobiele dag- en nachtteams **over het hele Gewest coördineren**, en alle medewerkers verbinden zich ertoe om in hetzelfde gedigitaliseerde maatschappelijke dossier de nodige gegevens in te voeren (zie infra). Naast het feit dat die mobiele teams het hele gewest willen dekken, lijkt het opportuun om een **complementair mobiel dagteam** in te zetten dat bedoeld is om het werk van de mobiele nachtteams van de Samusocial voort te zetten en aan te vullen. Voor maraudes verzorgd door de mobiele dagteams en om verbanden te creëren, wordt er voorgesteld dat het bestaande team wordt aangevuld met **een maatschappelijke assistent van het OCMW van het grondgebied waar de maraude van het mobiele team actief is**.

A.3.4. Gegevensinzameling

De inzameling van gegevens berust op 3 pijlers :

- telling;
- het opstellen van een centraal register;
- een “brede” inzameling bij en via alle betrokken operatoren.

Het de bedoeling de gegevens te vergaren over de daklozen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, hetzij via telling van de mensen op straat, in de opvanghuizen, in de squats, de niet-erkende opvangstructuren enz. ... om zo een centraal gegevensbestand te ontwikkelen.

Een werkzame gegevensvergaring is gestoeld op drie essentiële onderdelen :

- de beheersverantwoordelijkheid of, wie doet de inzameling ? De centrale dispatching;
- de definitie van dakloosheid, of indicatoren, variabelen en hun plaats in de ETHOS-tabel;
- de implementering en evaluatie van informatiesystemen.

De verantwoordelijkheid voor de actie en de coördinatie op het vlak van de systemen voor gegevensinzameling moeten dus duidelijk worden omschreven. Men moet het fenomeen goed

begrijpen om te kunnen zorgen voor een efficiënte informatievergaring en een goede coördinatie tussen de belangrijkste betrokken partijen. Concreet houdt dit in dat men zich niet beperkt tot een louter operationele omschrijving van het fenomeen, maar dat dit gepaard gaat met een begripsvorming en aanvaarding ter definitie van een gegevensvergaring die operationeel tot stand komt via de keuze van de aard van de te vergaren gegevens. Hoewel ETHOS een kader aanreikt waarbinnen men een gemeenschappelijke definitie kan inbedden, is het al even belangrijk om met wederzijdse instemming de soorten informatie te verzamelen die in verband kunnen worden gebracht met elke betrokken persoon. Het is bovendien nodig indien men wil komen tot valabele vergelijkingen tussen verschillende reeksen individuele gegevens op lokaal en gewestelijk vlak, om een minimaal aantal variabelen vast te leggen die op dezelfde geharmoniseerde manier worden vergaard.

Zo bestaat er momenteel een **centraal bestand met gegevens van de opvangcentra** (GGC, Franse Gemeenschapscommissie en VGC) dat samengesteld is door la Strada. Het betreft hier “Een kwantitatieve representatie van daklozen die de Brussels opvangtehuizen en noodopvangcentra bezoeken, evenwel zonder de structurele, institutionele, relationele en persoonlijke invloeden van de instroom of uitstroom van die personen te willen becijferen”. Deze follow up is tevens longitudinaal.

De inventarisering door la Strada levert elke twee jaar een cijfer op dat overeenstemt met het aantal daklozen (stock) tijdens de telweek, terwijl het registratiesysteem van de gebruikers op het niveau van de huisvestingscentra cijfers oplevert in verband met de stocks maar ook omtrent de in- en uitstromen. Al deze gegevens komen tevoorschijn in de jaarstatistieken.

Voor de invoering van dit systeem (2009), vergaarde elk van die organisaties deze gegevens inderdaad op een individuele manier, met als gevolg dat het praktisch onmogelijk was die gegevens te bundelen. Om de werklust van de veldwerkers niet extra te verzwaren en geen dubbele codering op te leggen, werd er beslist te werken vanaf de bestaande registratiesystemen en daarin de gemeenschappelijke elementen te gaan zoeken. La Strada heeft bijgevolg een lijst van variabelen opgesteld die gemeenschappelijk zijn of dat gemakkelijk kunnen worden. In de loop van 2011, werden de gegevens van de drie aparte coderingsystemen intern geconsolideerd en naar La Strada verstuurd. Deze gegevens werden geanonimiseerd : de identificatiegegevens van de personen (naam, voornaam) werden verwijderd en vervangen door een anonieme identificatie waarmee men niet kan terugkoppelen naar de initiële identificatiegegevens, waardoor de vertrouwelijkheid van de gegevens wordt gewaarborgd.

In het kader van de ontwikkeling van een maatschappelijk traject per dakloze lijkt het dus opportuun te beschikken over gepersonaliseerde dossiers naar het voorbeeld van wat er bestaat binnen een OCMW. Samusocial beschikt ook over een geperfectioneerde database. Zoals in de meerderheidsakkoorden werd voorzien, is er een fusie van het bestand Strada en Samusocial aan de gang. Indien men wil beschikken over een performante en volwaardige tool, is het is van onmisbaar belang tot de integratie van deze twee databases te komen. De uitdaging bestaat eruit om dit type statistische tool in te bedden in het instrument voor behoefte-identificatie (van het Bureau voor sociale inschakeling en de centrale dispatching, zie verder).

A.3.5. Centraal dispatching systeem voor noodopvang

Het oprichten van een unieke identificatieplek is een evidentie geworden. Dit ook geheel in lijn met wat gebeurt in de steden die goede Europese praktijken toepassen, is het tijd een unieke structuur in het leven te roepen die meteen overgaat tot de identificatie en omschrijving van de behoeften inzake de individuele toestand. Er dient daartoe ook een centraal dispatching systeem te komen voor de noodopvang. Het dispatching systeem zal beheerd worden door de coördinator die instaat voor

de opvang van de daklozen, hier dus Samusocial (zie regeringsakkoord) . In dit stadium wordt er voorzien in een eerste snelle sociale diagnostiek en luistert men naar het probleem van de dakloze. Er zal doorverwezen worden naar dringende opvang en naar de bestaande centra voor dringende opvang in functie van het profiel van de dakloze. Daarvoor dienen alle actoren van de eerste lijn zich in te schrijven met het aantal bedden waarbij alle gegevens met betrekking tot het bestaande aanbod van bedden (vrij en bezet) beschikbaar is (opvangplaatsen voor gezinnen, onthaalhuizen, dringende opvangplaatsen van de centra,). Dit is een "buffer" voor de persoon (opvang en stabilisatie) alvorens hij/zij wordt doorverwezen naar een Bureau voor sociale inschakeling en met verdere oriëntering naar tweedelijns hulp (zie verder). Het is inderdaad de bedoeling van de noodopvang om tot stabilisatie van de noodtoestand te komen. Er moet steeds de mogelijkheid blijven om humanitaire hulp te bieden in een hoogdringende sociale situatie en dit voor korte duur (max. 3 à 5 dagen). De identificatie van de persoon beperkt zich op dat moment tot de gegevens die betrokkene meedeelt.

De opvang van een dakloze om humanitaire redenen is gebaseerd op de volgende twee beginselen :

- De problemen : die verband houden met de zeer precare maatschappelijke, psychologische en financiële toestand, die op die manier resulteren in de kwetsbaarheid van de persoon in nood. De problemen kunnen ook van medische aard zijn (diverse infecties, ernstige ziekte, problemen van geestelijke gezondheid).
Die problemen moeten kunnen vastgesteld of uitgedrukt worden ;
- De risico's: dit impliceert dat als gevolg van die problemen, de toestand van de persoon kan verergeren en zijn lichamelijke en/of geestelijke integriteit onmiddellijk op de helling zou kunnen komen te staan als de persoon op de straat blijft. Die risico's zijn: geweld, agressie, mensenhandel, prostitutie en kans op overlijden.

De persoon moet dus opgevangen kunnen worden, tot rust komen en de nodige hulp en verzorging krijgen.

In principe zal iedereen, die een zeer precare sociale en financiële situatie kent die ertoe geleid heeft dat de persoon dakloos is of slecht gehuisvest (bijv. squat) doorverwezen worden naar het oriëntatieloket (centraal aanmeldpunt, zie 3.C.1). De dakloze illegalen zullen worden doorverwezen naar de OCMW's voor de dringende medische opvang, dit opdat de federale wetgeving wordt toegepast (doorsturen naar Fedasil).

Aangezien het beheer van de centrale dispatching van de urgentie-opvang van de daklozen werd toegekend aan de VZW Samusocial en gezien het belang en de organisatie van deze taak en om voldoende transparantie en zichtbaarheid te kunnen geven aan het beheer, werd beslist om aan de samenstelling van de Algemene Directie en Raad van Bestuur van de Samusocial toe te voegen :

- 2 commissarissen (gelinkt aan de 2 voogdijministers)
- 1 opdrachthouder, permanent uitgenodigd zonder beslissende stem op het kabinet van de Minister-President, plus een opdrachthouder, permanent uitgenodigd zonder beslissende stem, aangeduid door de ministers van Begroting van de GGC.

Het overleg tussen alle sectoren en het dispatchingcentrum van de urgenties zal als volgt georganiseerd worden. La Strada organiseert en presideert een gewestelijk overleg dat de publieke en associatieve actoren van de hulp aan daklozen en die van de naburige sectoren (zoals huisvesting en geestelijke gezondheid) samenbrengt om te zoeken naar meer coherentie op het niveau van het werk dat op het veld wordt gepresteerd en inzake het gewestelijke beleid inzake de strijd tegen dakloosheid. Er wordt voorgesteld deze te integreren als adviserende speler binnen de dispatchingcentrale van de urgenties. La Strada zal vervolgens instaan voor de organisatie van het

overleg met de sector Het beheerscontract met La Strada zal ook opnieuw bekeken worden in functie van dit beleidsplan en gericht zijn op meer samenwerking en coördinatie met de centrale dispatching van de urgenties, alsook met het centrale aanmeldpunt (zie verder).

La Strada zal zoals voorheen instaan voor het ontwikkelen van tools ten behoeve van de hulp aan de daklozen, zoals bijvoorbeeld, het opstellen van een brochure ter identificatie en met een overzicht van alle bestaande diensten. Zo zullen de bevoegde Ministers elk jaar overleg plegen om te bepalen welke studies La Strada in het vervolg zal uitvoeren en in welk kader. In het beheerscontract zullen de doelstellingen en opdrachten ingeschreven zijn, die als basis zullen dienen voor de verdere financiering. Dezelfde evaluator als voor de centrale dispatching zal aangeduid worden; het jaarrapport en het financieel rapport zullen de basis uitmaken van deze evaluatie, evenals het aantal vergaderingen en de evaluatie van de objectieven en indicatoren.

Elk controleorganisme of evaluator moet toegang hebben tot de documenten om de realisatie van de objectieven en indicatoren te kunnen verifiëren. De documenten die gevoelige informatie bevatten zullen enkel ter plaatse geverifieerd kunnen worden.

Er wordt uit hoofde van la Strada verder een plan/repertorium uitgegeven van de "Diensten voor hulp aan personen en hulp aan rechtzoekenden" met het gros van de diensten en verenigingen die dienstverlening aan daklozen aanbieden. Dit is een tool zowel voor de daklozen als voor de mensen die hen ontmoeten. Deze tool zal dienen voor een **website** die de personen, diensten en instellingen maximaal informeert over de toestand van de dakloosheid in het Brusselse Gewest en over de evolutie ervan.

Een deel van het personeel van La Strada zal hiervoor samenwerken met de centrale dispatching van de urgenties teneinde de organisatie van het overleg te garanderen. Deze samenwerking zal plaatsvinden binnen het kader van het huidige statuut van la Strada en met het volledige respect voor de autonomie van de VZW.

A.4. UITSTROOM

A.4.1. Oprichting van een centraal aanmeldpunt

Na de noodopvang, zal de identificatie van behoeften van de daklozen bij de eventuele doorverwijzing naar de 2de lijnshulp verlopen via een Bureau voor sociale inschakeling. Deze structuur zal veel grondiger kunnen tewerkgaan dan de centrale dispatching van de urgenties, met het oog op een project van sociale inclusie. Zij zal haar acties kunnen baseren op de inhoud van de gegevensbank van de centrale dispatching en deze tevens kunnen verrijken. De correcte identificatie en registratie van de dakloze zal automatisch gebeuren aan de hand van alle mogelijke identificatiebewijzen (rijbewijs, bankkaart, identiteitspapieren) en heeft als bedoeling om een sociaal begeleidingstraject mogelijk te maken, in samenwerking met het bevoegde OCMW. De dakloze wordt geacht zijn akkoord te geven, behalve in geval van expliciete weigering Het centraal aanmeldpunt zal de situatie van de dakloze grondig analyseren en een sociale diagnostiek stellen.

Eén van de doelen van het centraal aanmeldpunt is de doorverwijzing naar het bevoegd OCMW, waarbij de oriëntatie en de begeleiding van de daklozen dient verbeterd te worden om een inschakelingstraject te schetsen, waarbij er gestreefd wordt naar de verbetering van de levensomstandigheden en aan de autonomie. Zodanig, zal de dakloze zal uit de dringende sociale opvang gehaald worden.

Het centraal aanmeldpunt maakt een individuele sociale balans op en kijkt de bevoegdheden na in verband met welk OCMW bevoegd is, alsook de doorverwijsmogelijkheden. In elk geval dient ook bij

de doorverwijs naar de opvangtehuizen, het bevoegd OCMW verwittigd te worden zodat er rond de betrokken dakloze overleg kan plaats vinden tussen het OCMW en het opvangorganisme.

A.4.2. Functies van het centraal aanmeldingspunt

Het aanmeldingspunt is een identificatiestructuur, ter definiëring van de behoeften en ook ten dienste van de oriëntatie. Het zal in nauwe samenwerking met alle bestaande diensten moeten samenwerken en ook met deze die op het Gewestelijk niveau zullen ontstaan, want het is immers naar de programma's voor sociale integratie van deze organisaties dat zij de personen in kwestie zullen doorverwijzen. Van hun kant, zullen de diverse diensten zorgen voor aangepaste integratietrajecten :

Het centrale element is de aanpassing van het dienstenaanbod aan de specificiteiten van de behoeften. Deze oriëntatie dient te gebeuren met het grootst mogelijke respect voor de methodologische specificiteiten van elke operator. Binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is het mogelijk om een beroep te doen op het pluralisme, de diversiteit en de rijkdom van een zeer gediversifieerd netwerk van operatoren. Niettemin zal elke operator een overeenkomst opstellen die hem verbindt met het centraal aanmeldingspunt teneinde een gemeenschappelijk formeel werkkader te bepalen. **Na een jaar zal er over dit punt een evaluatie uitgevoerd worden.**

De rechtsvorm die het centraal aanmeldingspunt zal aannemen, blijft nog te bepalen. Het zou bijvoorbeeld onder de vorm van een semiopenbare vzw georganiseerd kunnen worden met binnen zijn raad van bestuur vertegenwoordigers van de ministers. Het personeel zal gespecialiseerd zijn in de evaluatie van de psychosociale begeleiding van de daklozen en zal beschikken over een uitstekende kennis betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de OCMW's, teneinde in staat te zijn tot het opstellen van snelle en efficiënte diagnoses op het vlak van verdere oriëntering naar de geschikte tweede- of derdelijnsdiensten.

A.4.3. Ontwikkeling van een gecentraliseerd informaticaprogramma

Een gecentraliseerd computerprogramma uitgerust met een referentiesysteem voor het opvolging van de sociale dossiers van de daklozen zal gegenereerd worden. De implementatie van **een protocol dat mogelijk maakt om het elektronische dossier van ieder dakloze te versturen** naar de sociale assistenten van de verschillende maatschappelijke instellingen (OCMW's, opvangtehuizen, vzw's) zal ook voorzien worden.

Het centraal aanmeldingspunt zal alle gegevens opslaan in een centraal informaticaprogramma. De gegevens die werden verzameld door de centrale dispatching van de urgenties zullen worden overgenomen in deze centrale gegevensbank en stellen het primaire informatieniveau samen. De maatschappelijk werkers zullen werken volgens de methodologie van de sociale enquête. De bedoeling is dat dit sociaal elektronisch dossier de dakloze zal volgen, en dus toegankelijk zal zijn voor het OCMW aan wie hij wordt toegewezen. Hiertoe zal er een protocol worden afgesloten met de 19 OCMW's en met de beroepsspecialisten van de sector met betrekking tot de naleving van het beroepsgeheim.

Om het centraal aanmeldingspunt te kunnen laten functioneren, dient zijn oprichting voorzien te worden in de ordonnantie. Het centraal aanmeldingspunt dient erkend te worden in zijn bevoegdheid om het bevoegd OCMW binnen het Brussels gewest aan te duiden. Deze doorverwijzing zal gebeuren op basis van regels voorzien in uitvoeringsbesluiten. Gaat het om daklozen komende van buiten Brussel, zal de doorverwijzing gebeuren volgens de principes van de federale wet van 2 april 1965. Het is essentieel dat in de ordonnantie wordt voorzien in de toegang tot de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.

Theoretisch is het maatschappelijke dossier de tool die nodig is voor het bedenken, uitvoeren en evalueren van acties die mensen kunnen helpen om hun problemen te boven te komen. Dit globaal dossier moet alle informatie bevatten met betrekking tot de gebruiker, met het recht voor hem/haar om het te raadplegen volgens bepaalde voorwaarden.

Idealiter bevat dat dossier: diverse analysetabellen in verband met de psycho-sociale en medisch-sociale toestand van de persoon die een betere maatschappelijke begeleiding en een beter overleg tussen de leden van een pluridisciplinair team mogelijk moeten maken. Zo kan het maatschappelijk dossier verschillende onderdelen bevatten.

Het gaat om een bundeling van alle nuttige gegevens en professionele documenten die een beeld schetsen van de toestand en de problematiek van een persoon, om een beter inzicht te krijgen in de problematiek, om een diagnose te bespoedigen, om het formuleren van hulpvoorstellen en actieplannen te vergemakkelijken en ook om de evaluatie ervan mogelijk te maken. Het omvat een administratief luik (identificatie van de aanvrager en van zijn administratieve toestand) en andere luiken (of roosters).

Aan de hand van een gecentraliseerd en geïnformatiseerd maatschappelijk dossier kan men een gemeenschappelijke werkruimte tot stand brengen, alle gegevens op één plek verzamelen, de raadpleging en communicatie verbeteren, en dit alles binnen een beveiligde omgeving. Dat voordeel kan men koppelen aan een papieren dossier dat eventueel ook de niet-digitaliseerbare administratieve documenten omvat.

De kostenramingen voor de oprichting van een Centraal aanmeldingspunt zijn gebaseerd op de inzet van 5 FTE, alsook wat betreft de huur van lokalen en operationele kosten. De oprichting van de centrale dispatching kan worden gepland voor het einde van 2015 of ten vroegste begin 2016. Het Centraal Aanmeldingspunt zou midden 2016 van start kunnen gaan. De opdrachten van de dispatching, zowel als van het Centraal Aanmeldingspunt moeten worden vastgelegd via een beheerscontract tussen de ministers bevoegd voor Bijstand aan personen en de twee beheersorganen (dispatchingcentrum van de urgenties en Centraal Aanmeldingspunt). Het zal instaan voor een goede opvolging van de volgende functies: doelstellingen, indicatoren, evaluatie, planning en begrotingsplanning.

A.4.4. Verdere uitbouw van de projecten Housing First

Het Verenigd College zal zich bovendien verder inzetten om de Housing First-programma's verder te zetten door het behoud van de in 2015 voor een budget van € 420 000 gecreëerde beschikbare plaatsen te verzekeren.

De voorziene impact **op de begroting 2016 bedraagt € 420 000.**

LUIK B:

B.1. Uitvoering van het regeerakkoord : rol van Samusocial

Hierbij wordt er verwezen naar de bijlage 1, beslissing van het Verenigd College van 24 september 2015.

Werd hier bijgevoegd : de tabel met de beschikbare bedden en locaties ;

De begrotingstabel werd opgesteld ingevolge de vergaderingen van de interkabinettenwerkgroep (opgesteld en vastgelegd op 13/10/2015 door het kabinet Vanhengel).

Voorstel van beslissing

- Het Verenigd College hecht zijn goedkeuring aan deze nota met de daarin opgenomen principes.

- Het Verenigd College belast de ministers met de uitvoering van deze beslissing, meer specifiek:
 - o het oprichten van een structuur die dient als centrale dispatching voor de daklozen bij hun opvang in de noodopvangcentra;
 - o Te voorzien door middel van een ordonnantie en volgens de modaliteiten die opgenomen zijn in de nota, in de oprichting van een centraal aanmeldingspunt dat instaat voor de identificatie, het vaststellen van de noden en de doorverwijzing van de daklozen naar structuren van tweede en derde lijnshulp;
 - o Een samenwerkingsakkoord af te sluiten tussen de GGC en de Franse Gemeenschapscommissie opdat de opvanghuizen die erkend zijn binnen de COCOF hun data uitwisselen met het centraal aanmeldpunt zoals bepaald in de nota;
 - o Het aantal structurele bedden van de Samusocial te verhogen met 110 eenheden en deze financiering te voorzien vanaf 2016;
 - o Het goedkeuren van de oprichting van een dagmaraude beheerd door de Samusocial goed te keuren in samenwerking met de OCMW's en met de andere organisaties die actief zijn op de straat;
 - o Om een beheersovereenkomst af te sluiten met la Strada waarin de bepalingen van deze nota opgenomen zijn;
 - o Het finaliseren van de samenwerking met de Staatssecretaris bevoegd voor de Strijd tegen de Armoede met betrekking tot het noodcentrum van de winteropvang dat gelegen is in de Guillaume Kennisstraat te Schaarbeek - en waarvan de werkingskosten zullen gedragen worden door de federale staat;
 - o Het nemen van alle maatregelen die nodig zijn voor het overleg met de verenigings- en overheidssector die betrokken zijn tot de strijd tegen dakloosheid.
- Het Verenigd College beslist om hiertoe de nodige budgettaire middelen in te schrijven in de begroting 2015 en volgende ;

Voor het Verenigd College,

De Leden van het Verenigd College bevoegd voor het Beleid inzake Bijstand aan Personen.

Céline FREMAULT

Pascal SMET

Bijlage : Structurele organisatie – niet-exhaustief verklarend schema

Uitstap uit de dakloosheid via huisvesting :

Woonspotter, begeleid wonen, glijdende huurovereenkomst, SVK, VIH, OVM, herhuisvestingstoelage

